

STRAŠIDLÁŘ

MEZI NÁMI LESNÍMI STRAŠIDLY

HYNEK KLIMEK

ILUSTRACE

ZDEŇKA ŠTUDLAROVÁ

GRADA PUBLISHING

Hynek Klimek

STRAŠIDLÁŘ

Mezi námi lesními strašidly

Ilustrace Zdeňka Študlarová

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5213. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdaléna Jimelová
Jazyková úprava Petra Honsová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Grafická úprava a sazba Jan Šístek
Počet stran 64
První vydání, Praha 2013
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2013

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

ISBN 978-80-247-4693-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-8614-8 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-8615-5 (ve formátu EPUB)

OBSAH

Průvodce se představuje	5
Jak to bylo s divoženkou	8
O jiných divoženkách	11
Ještě o dalších divoženkách	13
O koláčích od divých žen	16
Jak divoženka pomohla poctivému drvoštěpovi	19
O jezinkách	21
O divých mužích a zakletých myslivcích	23
O vytrestaném rytíři a bezhlavých myslivcích	27
O napravených pytlácích a potrestaném pánovi	30
O tancechtivém lesním muži	34
O vlčím dudákovi	37
O divoké honbě	40
O hejkalech, hejkadlech a Černém muži	45
O strašidelných jelenech	49
O bílém jelenovi	52
O lesní matce, kožichových mužících a houbových skřetech	54
O ďábelských stromech	57
O stromových mužíčcích a javorových panenkách	60
Proč nás nevidí každý	64

PRŮVODCE SE PŘEDSTAVUJE

Jmenuji se Kuba a jsem lesní muž. Tedy popravdě řečeno vlastně pořádný lesní muž nejsem. Možná už víte z pověstí, vypravování a pohádek, jak se lesní muži, divocí lovci a jim podobné přízraky v lesích objevují. Většina z nich byla za pozemského života pytláky nebo zlými a nepoctivými hajnými či myslivci. Ale já byl jen obyčejný kluk z vesnice, zamilovaný do hajného dcery.

Jenže lesní muži se někdy stanou i z nešťastných mládenců, kteří si v lese vezmou život. A to byl můj případ. Jak rád bych dnes odčinil tu nesmyslnou ztřeštěnost, co jsem si sám spískal! Bohužel, vrátit to nejde. Mohu jen trpce litovat, protože co se stalo, nedá se odestát.

Ono to tehdy s tou mojí zamilovaností ani nebylo tak horké, jak se mi zdálo. Dnes si myslím, že opravdová láska to nebyla. Snad jen mladické vzplanutí.

Hajného dceru jsem znal od vidění a jednou jsme se potkali na tancovačce v Chýnově. Tancovali jsme jen spolu. Tenkrát jsme se blíž poznali. Potom jsme si byli dvakrát zaplavat v lesním rybníku v Doubravě, kde byl její táta hajným. Taky jsme vyrazili na borůvky a houbařili jsme spolu.

Do té doby jsem s žádným děvčetem nechodil, a tak jsem to považoval za vážnou známost.

V hlavě se mi usadila myšlenka, že se vezmeme. Ale nahlas jsem se ji bál vyslovit. Nevím, jak náš vztah brala ona. Asi jen jako kamarádství. Jenže já k ní zahořel hlubším citem.

Ovšem pak se do toho vložil její otec. Párkrát nás zahlédl spolu a bylo zle. Přál si pro svou dceru docela jiného ženicha, než jsem byl já. A protože byl tvrdý a prchlivý, rozzuřil se.

„Hele, kluku, jestli tě ještě jednou uvidím s mou dcerou, nasolím ti do zadnice tolik broků, že si dlouho nesedneš! A nemysli si, že to říkám jen tak! U hájovny už tě nechci víckrát vidět! Rozumíš?!“ spustil na mě zhurta.

„A ty upaluj domů! Ještě si to spolu vyříkáme!“ osopil se na dceru.

Kdysi jsem četával v lidových kalendářích povídky o nešťastných láskách. V některých se psalo i o zklamaných a odehnaných mládencích, kteří nechtěli dál žít. A právě tak jsem se tehdy cítil.

Dnes si říkám, že ty povídky byly velmi naivní a já strašně hloupý, když jsem si umanul, že se utopím v tom lesním rybníku, kde jsme se koupali. Ale na to jsem byl příliš dobrý plavec! A studená voda mi bohužel rozpálenou hlavu nezchladila. Škoda že mě tenkrát nezahlédl zdejší vodník. Byl velký dobrák a určitě by mi můj úmysl vymluvil.

Ale abych dokončil svůj smutný příběh: cítil jsem se tak nešťastný, že jsem si nasbíral jedovaté rostliny a uvařil z nich lektvar. Když jsem se k rybníku vrátil a jedu se napil, hned se mi zamotala hlava.

„Hej, hej, hej, hej! Co to provádíš?!“ křikl na mě hejkal, který se tam právě objevil. Chtěl mě zastavit, ale pomoci už mi nemohl.

Dál to bylo tak, jak to podle mýtů a pověstí bývá. Když našli mé tělo a pohřbili mě, můj duch nenašel v hrobě klid a já se do Doubravy vrátil jako přízrak.

Toulám se teď jako lesní muž po lesích v sousedství, od Radenína a Kozmic přes Novou Ves a Turovec až ke Kozímu Hrádku. Ale lidem neškodím. To jsem nikdy v povaze neměl. Když narazím na pytlácká oka, seberu je a schovám je tak, že je už nikdo nenajde. Taky jsem mockrát vyplašil pytlákům zvěř, když ji dostali na mušku.

Zkrátka, straším jen ty, kteří v lese dělají něco nekalého.

Se zdejšími přízraky a strašidly jsem se skamarádil. Taky s trpaslíky, kterých je tu spousta. Ale o těch vám dnes vyprávět nebudu. Nejsou totiž všichni stejní a dělají tolik zajímavých věcí, že si zaslouží samostatnou knihu. Stejně jako lesní víly, o kterých jsem se hodně dozvěděl. Ovšem nejvíc se kamarádím s jednou divoženkou. Ale k tomu až za chvíli.

Ještě bych vám rád pověděl o dceři hajného, kvůli které v Doubravě straším. Říkám si, kam jsem dal tenkrát oči. Provdala se podle tátova gusta za bohatého statkáře. Bydleli spolu kdesi na vsi a měli dvě děti. Párkrát jsem je viděl pohromadě, když přijeli do hájovny navštívit rodiče. Skoro jsem ji nepoznal, jak náramně ztloustla. Jak žila v dostatku, stala se z ní úplná koule. A když promluvila, nadobro mne přešla lítost, že si vzala někoho jiného. Taková semetrika! Kvůli každé maličkosti ječela na děti i na manžela. Když jsem ji tak viděl, pomyslel jsem si, že je možná lepší být strašidlem než jejím mužem. A už jsem ani nelitoval, že se tehdy hajný proti našim schůzkám postavil.

JAK TO BYLO S DIVOŽENKOU

Nyní vám povím o mé kamarádce, divožence Rozárce. Poprvé jsme se potkali, když jsem šel ke zřícenině Kozího Hrádku. Je známý tím, že v něm jistý čas pobýval a kázal Mistr Jan Hus. O něm se budete učit v dějepise, stejně jako o husitských válkách. Ne že bych o nich nic nevěděl, ale bylo by to na dlouhé povídání a já vás nemám učit dějepis. Mám vám vyprávět o lesních strašidlech. A husité a křižáci, kteří v těch válkách proti sobě bojovali, mezi ně určitě nepatří.

Tedy zpátky k mému setkání: na kraji lesa u Kozího Hrádku jsem kdysi spatřil holku. No, holku! Trochu jako holka vypadala a trochu ne. Byla bosá, oblečená jen v roztrhaných hadrech, v pase převázaných provazem. Rozcuchané vlasy jí divoče vlály kolem hlavy a celý obličej měla umouněný. Ale

zdálo se, že kdyby se umyla, mohla by být hezká. Tehdy jsem si pomyslel, že je to nějaká žebračka. Bylo to za dob první republiky a to bývali žebrači ještě ubožejší než dnešní bezdomovci. Někteří neměli ani vlastní boty.

Tenkrát mě zahlédla i ona. Chvilí jsme mlčky stáli proti sobě a koukali jeden na druhého.

„Co jsi zač?“ prolomila ticho jako první.

„Když ti to řeknu, tak utečeš,“ odpověděl jsem.

„Proč bych utíkala?“ řekla přezíravě.

„Proč?“ opakoval jsem po ní a chvíli váhal s odpovědí.
„Protože já nejsem obyčejný mužský.“

„Ne? A co tedy jsi?“ vyzvídala.

„Když to chceš mermomocí vědět, řeknu ti to. Jsem strašidlo,“ odpověděl jsem a čekal, že se dá na útěk.

Jenže ona se rozesmála.

„Strašidlo? Tak to jsme dva. Vlastně dvě. Já jsem totiž taky strašidlo,“ řekla vesele.

„Ty že jsi strašidlo?“ opáčil jsem nedůvěřivě.

„Jasně! Jsem divoženka. Mám udělat budlinky budlinky, abys mi uvěřil?“ neopouštěl ji veselý tón.

„Mě strašit nemusíš. Věřím ti. I když tak legračního strašení by se nebálo ani malé dítě,“ odpověděl jsem jí.

„Já malé děti nestraším. Jsem hodná divoženka,“ zvažněla.

„A co vůbec děláš?“ zajímalo mě.

„Co? Toulám se po lese a po loukách. Občas si smočím nohy v potůčku a koukám se po lidech, zajících, srnkách a ptácích. A taky vracím malá ptáčata do hnízd, když z nich vypadnou,“ vypravovala.

„A strašíš vůbec?“ přerušil jsem ji.

„Jen výjimečně. Když vidím někoho, kdo si to zaslouží. Když je někdo hrubý nebo ubližuje zvířatům. Jednou jsem vyhnala z lesa kluka, který bořil mravencům mraveniště. Na toho jsem se opravdu rozzlobila a vystrašila jsem ho tak, že se dlouho bál do lesa vkročit. Kdysi jsem zkusila vystrašit pár lidí jen tak z legrace, ale strašně jsem je vylekala. Od té doby pro nic za nic nestraším,“ vypověděla obšírně.

„A jak ses stala divoženkou?“ chtěl jsem vědět.

„To je smutné vyprávění. Ale povím ti to,“ řekla.

Sedli jsme si spolu na mez a ona vyprávěla. Narodila se mnohem dřív než já. Ještě před husitskými válkami, které jsem zmínil. Byla dcerou panského myslivce a žila v myslivně na

okraji rozlehlého lesního hvozdu nedaleko Kozího Hrádku. Měla hezký život, dokud nevypukla válka.

Všechno skončilo, když jednoho večera vtrhl do myslivny houf žoldněřů. Vyvlekli ji ven a unesli do vojenského ležení. Když ji ráno zbědovanou pustili, jen stěží se dopotácela k domovu. Tam s hrůzou zjistila, že myslivna byla vypálená a její blízcí pobiti. Vyčerpaná a nešťastná klesla na kraji lesa do mrazivé závěje. Od té doby se tu toulá jako divoženka.

„Ale ty ses mi ještě nepředstavil,“ vyzvala mě, když dovyprávěla svůj příběh.

Tak jsem jí i já pověděl, jak jsem se stal lesním mužem. Od toho dne jsme kamarádi a často se setkáváme. Přestože jí bylo už šest set let, pořád vypadá na sedmnáct. Jako strašidlo ani zestárnout nemůže.

